Dnro 001/81/2022

Heikki Taulu

6.10.2022

Eduskunta
Sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntönne 26.9.2022

HE 180/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain 2 a ja 4 luvun muuttamisesta

Akava kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen otsikon asiassa

Akava kannattaa hallituksen esitystä sovitellun päivärahan säädösten muuttamisesta. Esityksessä on neljä osaa, jotka edistävät työttömyysturvan säädösten yksinkertaistamista tai täsmällisyyttä tai lisäävät eri asemassa olevien työttömien yhdenmukaista kohtelua. Taloudellisilta vaikutuksiltaan esitetyt muutokset ovat arvion mukaan vähäisiä.

Työajan seurannassa lakiin lisättäisiin esityksen mukaan säännös työajan poikkeuksellisesta arvioinnista niissä tilanteissa, joissa työaikaa ei työnantajan toimesta seurata. Muutos käytännössä toisi vallitsevan ratkaisukäytännön lain tasolle: oikeus soviteltuun päivärahaan olisi niissä tapauksissa, joissa täsmällisen työaikaseurannan sijasta työn luonteesta tai olosuhteista voidaan päätellä, että sovitellun päivärahan työaikaraja (80 prosenttia kokoaikatyöstä) ei ylity. Muutos täsmentäisi lainsäädäntöä, mutta koskisi arvion mukaan vain pientä henkilöjoukkoa.

Erityisestä sovittelujaksosta ja siitä aiheutuvasta laskennallisesta tulosta luopuminen esityksen mukaisesti yksinkertaistaisi sovitellun työttömyysturvan toimeenpanoa ja oletettavasti lisäisi säädösten ymmärrettävyyttä etuudensaajien joukossa. Korona-aikana alkaneen poikkeuslainsäädännön kokemusten perusteella muutoksella on myönteisiä vaikutuksia toimeenpanoon ja taloudelliset vaikutukset ovat arvion mukaan kokonaisuudessaan vähäiset. Yksilötasolla etuuden suuruus voi joko lisääntyä tai vähentyä, mutta vain vähän ja lyhytkestoisesti.

Kuukautta pidemmältä ajanjaksolta maksettu työtulo jaettaisiin esityksen mukaan seuraaville kuukausille vain niissä tapauksissa, joissa palkkaa on maksettu tavanomaisesta palkanmaksujaksosta poiketen. Esitetty muutos selkeyttäisi työttömyysturvan toimeenpanoa ja luultavasti lisäisi säädösten ymmärrettävyyttä etuudensaajien keskuudessa.

Työaikatarkastelujaksona käytettäisiin esityksen mukaan neljän viikon tai kuukauden mittaista sovittelujaksoa, kun etuudensaajan päivittäistä työaikaa on lyhennetty lomautuksen tai siihen rinnastettavan syyn johdosta tai hänen työehtoihinsa tai -oloihinsa liittymättömän työtaistelutoimenpiteen takia. Nykyinen työaikatarkastelujakso on kalenteriviikon pituinen. Tämäkin muutos lisäisi sovitellun päivärahan sääntöjen ymmärrettävyyttä.

Akava ry:n puolesta

Heikki Taulu
ekonomisti

Rautatieläisenkatu 6
00520 Helsinki
www.akava.fi